

ශීර්ෂය 009 - පරිපාලන අභියාචන විනිශ්චය අධිකාරය - 2024

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මතය

ශීර්ෂය 009 - පරිපාලන අභියාචන විනිශ්චය අධිකාරයේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශ වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව පරිපාලන අභියාචන විනිශ්චය අධිකාරයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් ඇතුළත් සම්පිණ්ඩන වාර්තාව 2025 මැයි 30 දින ප්‍රධාන ගණන් දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව පරිපාලන අභියාචන විනිශ්චය අධිකාරයට අදාළ වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව 2025 ජුනි 12 දින ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත්කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

පරිපාලන අභියාචන විනිශ්චය අධිකාරයේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින්, මුදල් තත්ත්වය, මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ, මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අදාළ සටහන් 1 හි සඳහන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේ පදනමට අනුකූලව සියලුම ප්‍රමාණාත්මකතාවයන් සම්බන්ධයෙන් සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් මාගේ වගකීම, විගණකගේ වගකීම යන වගන්තියේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් හා උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 කරුණක් අවධාරණය කිරීම - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේ පදනම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේ පදනම විස්තර කරන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් 1 කෙරෙහි අවධානය යොමු කරවමි. මූල්‍ය ප්‍රකාශන රජයේ මුදල් රෙගුලාසි 150 හා 151 සහ 2025 පෙබරවාරි 21 දින සංශෝධිත 2024 දෙසැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ගිණුම් මාර්ගෝපදේශ අංක 06/2024 අනුව පරිපාලන අභියාචන විනිශ්චය අධිකාරයේ, මහා භාණ්ඩාගාරයේ සහ පාර්ලිමේන්තුවේ අවශ්‍යතාවය සඳහා සකස්කර ඇත. එම නිසා, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන වෙනත් අරමුණු සඳහා සුදුසු නොවිය හැක. මගේ වාර්තාව පරිපාලන අභියාචන විනිශ්චය අධිකාරයේ මහා භාණ්ඩාගාරයේ සහ ශ්‍රී ලංකා පාර්ලිමේන්තුවේ භාවිතය සඳහා පමණක් අරමුණු කර ඇත. මෙම කරුණ සම්බන්ධයෙන් මගේ මතය විකරණය කරනු නොලැබේ.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන් දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

රජයේ මුදල් රෙගුලාසි 150 හා 151 සහ 2025 පෙබරවාරි 21 දින සංශෝධිත 2024 දෙසැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ගිණුම් මාර්ගෝපදේශ අංක 06/2024 අනුකූලව සියළුම ප්‍රමාණාත්මකතාවයන් සම්බන්ධයෙන් සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව පරිපාලන අභියාචන විනිශ්චය අධිකාරය විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව පරිපාලන අභියාචන විනිශ්චය අධිකාරයේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වාගෙන යනු ලබන බවට ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනයක් සිදුකර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකාධිපති වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් අනාවරණය කර ගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැක මුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම් හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ථානායෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී දැනුවත් කරන ලදී.

2. වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1)(ඇ) වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

(අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වන බවට,

(ආ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මා විසින් කර තිබුණු නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි.

3 මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 වියදම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මුදල් රෙගුලාසි 50 ප්‍රකාරව වියදම් ඇස්තමේන්තු පිළියෙල නොකිරීම හේතුවෙන් පුනරාවර්තන වැය විෂයයන් 10 ක හා ප්‍රාග්ධන වැය විෂයයන් 2 ක සියයට 18 සිට සියයට 94 ක් දක්වා පරාසයක ප්‍රතිපාදන උපයෝජනය නොකර ඉතිරි වී පැවතුණි.	සහකාර ලේකම් වැටුප් රහිත විදේශ නිවාඩු ලබා ගැනීම අතිකාල හා ගමන් වියදම් සීමා කිරීම, ඉන්ධන මිල උච්ඡාවචනය වීම, නිල ඇඳුම් දීමනාව හා යන්ත්‍රවල අලුත්වැඩියා වියදම් අපේක්ෂා කළ පරිදි සිදු නොවීම, සාමාන්‍ය තැපැල් මගින් ලිපි යැවීම, විදුලි ගාස්තු පහළ යෑම හා අරපිරිමැස්මෙන් භාවිත කිරීම නිසා ප්‍රතිපාදන ඉතිරි වී ඇති බව දක්වා ඇත.	මු.රෙ.50 ප්‍රකාරව සකසුරුවම්කම හා කාර්යක්ෂමතාවය පිළිබඳ නිසි සැලකිල්ලෙන් යුතුව වියදම් ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කළ යුතුය.

3.2 නීති, රීති හා රෙගුලාසි වලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති හා රෙගුලාසි වලට යොමුව	අනුකූල නොවීම	ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2020 අගෝස්තු 28 දිනැති අංක 02/2020 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛයේ 04 ඡේදය	අධිකාරය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් සකස් කර නොතිබුණි.	2025 වර්ෂය සඳහා ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් සකස් කර ඇති බව දන්වා ඇත.	චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් සකස් කළ යුතු වීම.

4 මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 දැක්ම හා මෙහෙවර

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය ආරම්භයේදී පරිපාලන අභියාචන විනිශ්චය අධිකාරය වෙත විසඳීම සඳහා පැමිණිලි 1007 ක් පැවති අතර වර්ෂය තුළ තවත් පැමිණිලි 522 ක් ලැබී තිබුණි. ඒ අනුව විසඳීම සඳහා තිබූ පැමිණිලි සංඛ්‍යාව 1529 ක් විය. ඉන් වර්ෂය තුළ පැමිණිලි 455 ක් අවසන් කර තිබූ අතර එලෙස අවසන් කළ ආකාරය අනුව පැමිණිලි 141 ක් බහා තැබීමෙන්ද පැමිණිලි 216 ක් නිශ්ප්‍රභා කිරීමෙන්ද, පැමිණිලි 67 ක් ඉල්ලා අස්කර ගැනීමෙන්ද පැමිණිලි 36ක් විසඳීමෙන්ද නිමකර තිබූ අතර පැමිණිලි අවසන් කිරීමේ ප්‍රගතිය සියයට 30ක් විය.	2002 අංක 04 දරන පරිපාලන අභියාචන විනිශ්චය අධිකාරී පනතේ 7 වන වගන්තිය අනුව අභියාචනයක් ලද දින සිට මාස 2 ක කාලය තුළ සුදුස්සක් කළ යුතු බව දක්වා තිබුණ ද ඒ බව මාගේ 2025.03.28 දිනැති ලිපිය මගින් හා ඊට පෙර විගණන විමසුම් සම්බන්ධයෙන් යවන ලද පිළිතුරු මගින් ඔබටද, පාර්ලිමේන්තු තේරීම් කාරක සභාව වෙතද දැනුවත් කර ඇත. තවද, මේ සම්බන්ධයෙන් ගරු නීතිපතිතුමාගේ අවධානයට යොමු වූ අවස්ථාවේ දී එතුමා විසින් එය උපදේශාත්මක වන නමුත් අනිවාර්ය නොවන බවට අර්ථ විවරණය කර ඇත. අධිකාරයට පාලනය කළ නොහැකි හා අධිකාරයේ පාලනයෙන් බැහැරව ප්‍රායෝගිකව මතුවන ගැටලුකාරී තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මෙකී මාස 02 ක කාල පරාසයන් තුළ මෙම නියමයන් ඉටු කළ නොහැකි බව දක්වා ඇත.	පැමිණිලි කඩිනමින් විසඳීමේ ක්‍රමවේදය සකස් කරගත යුතු වේ.
(ආ) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට අධිකාරය වෙත රාජ්‍ය සේවා කොමිසමෙන් හා ජාතික පොලිස් කොමිසමෙන් ලද පැමිණිලි වලින් පැමිණිලි 1074 ක් අවසන් කර නොතිබූ අතර එම පැමිණිලි අධිකාරය වෙත ලැබී තිබුණු දිනයන් අනුව නොවිසඳී තිබූ කාල පරාස වර්ෂ 02 ට අඩු පැමිණිලි 341 ක්ද, ක්ද වර්ෂ 02 සිට වර්ෂ 04 දක්වා පැමිණිලි 395 ක්ද විය. වර්ෂය අවසානයේ නොවිසඳා ඇති පැමිණිලි 136 ක් අධිකාරය වෙත ලැබී වර්ෂ 04 කට වඩා වැඩි කාලයක් ගත වී	අභියාචනා විසඳීමේ ක්‍රියාවලියේ දී ඒ ඒ පාර්ශවයන්ගේ (රාජ්‍ය සේවා කොමිසම, ජාතික පොලිස් කොමිසම, විගණන කොමිසම හා අභියාචක) කටයුතු කිරීමේ ප්‍රමාදය අදාළ තොරතුරු වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීමේ ප්‍රමාද හා වෙනත් දිනයන් ඉල්ලා සිටීම වැනි හේතූන් මත තීන්දු ලබාදීම කල්ගත වන හෙයින් ප්‍රමාද ඇතිවීම නොවැළැක්විය හැකිවේ.	අභියාචනා විසඳීම සඳහා වන ප්‍රමාදයන් මහඟරවා ගත යුතුය.

නිවුණි. ඉහත කරුණු අනුව
අගතියට පත් පාර්ශවයන් විසින්
මෙම අභියාචනා/පැමිණිලි
යොමුකරන බැවින් දීර්ඝ
කාලයක් ගත නොවී කඩිනමින්
සහන සැලසීමේ ක්‍රමවේදයක
අවශ්‍යතාවය විගණනයේදී
නිරීක්ෂණය විය.

4.2 කළමනාකරණ දුර්වලතා

විගණන නිරීක්ෂණය	ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අධිකාරය පිහිටුවා වසර 22 කට අධික කාලයක් ගත වී තිබුණද එක් එක් තනතුරු සඳහා බඳවා ගැනීමේ පරිපාටි සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් සකස් කරගෙන නොතිබුණි.	බඳවා ගැනීමේ පරිපාටි සකස් කර කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවට යැවූ පසු එහි සංශෝධනයන් සිදුකර නැවත ඉදිරිපත් කරන ලෙස දන්වා ඇති බැවින් එම කටයුතු අවසන් කරමින් පවතින බව දක්වයි.	බඳවා ගැනීමේ පරිපාටි සකස් කර ගැනීමේ කටයුතු කඩිනමින් අවසන් කළ යුතුය.

5. මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අධිකාරය විසින් විගණනයට ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 32 ක් වුවද ස්ථිර කාර්ය මණ්ඩලය 14 ක් හා කොන්ත්‍රාත් පදනම මත පත්කරන ලද කාර්ය මණ්ඩලය 08 වූ හෙයින් කාර්ය මණ්ඩලයේ තනතුරු 10 ක පුරප්පාඩු තවදුරටත් පැවතුණි. ලේකම්, සහකාර ලේකම් සහ ගණකාධිකාරී යන ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ තනතුරු තුනම 2017 වර්ෂයේ සිට කොන්ත්‍රාත් පදනම මත වාර්ෂිකව නැවත පත්කරගෙන තිබුණි.	ද්විතිය මට්ටමේ පුරප්පාඩු 09 ක් හා ප්‍රාථමික මට්ටමේ පුරප්පාඩු 01 ක් සඳහා බඳවා ගැනීම සිදු කිරීමට අයදුම්පත් කැඳවා මේ දිනවල සම්මුඛ පරීක්ෂණ පැවැත්වීමට කටයුතු යොදා ඇති බව දක්වා ඇත.	අත්‍යවශ්‍ය තනතුරු වල පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.